У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го КВІТНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 29, 1970 No. 75. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок 28 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ЕҐНЮ СТВЕРДИВ, що під час урядування президента Ніксона число злочинів збільшується в далеко меншому темпі, ніж це ділялося в 1967 і 1968 роках, коли головним прокуратором був демократ Ремсі Кларк. Віце-президент Еґню твердив, що число злочинів повільніше збільшувалося в 1969 році завдяки зарядженням головного прокуратора Джана Н. Мітчела. Еґню заявив, що публічна опінія гостро зареаґує проти Сенату, коли б він відкинув номінацію на суддю Найвищого Суду ЗСА Гаррі А. Блекмуна. Число „вуличних" злочинів в 1969 р. збільшилося на 13 відсотків, а в роках 1967 і 1968 це збільшення становило 29 і 27 відсотків.

АСТРОНАВТ ДЖЕЙМС А. ЛОВЕЛЛ, заявив у Сенатській Аеронавтичній і Космічній Комісії, що залога „Аполло 13" була близько смерти після того, як експльодував один танк із киснем. Коли б астронавти не пробували рятуватися, то були б мусіли кружляти довкола Землі у віддалі 230.000 миль від Землі. Слідство виявляє, що експльозія в танку, мабуть, була спричинена тим, що в танку був якийсь предмет, кусень дроту або алюмінію. Ловелл виявив, що температура деколи була тільки кілька ступнів вище зера, тоді астронавти натирали собі руки та стукали чобітьми, бо космічний корабель був для них „холодильником".

СЕНЗАЦІЮ ВИКЛИКАЛА СТАТТЯ щоденника „Ню Йорк Таймс" про те, що міська поліція брала хабарі від ґемблерів та від продавців наркотиків і заробила на цьому мільйони долярів в році. Посадник міста Ліндзі покликав окрему комісію, яка веде слідство в цій справі. Ліндзі закликав всіх давати інформації про продажність поліції, і вже 80 осіб послухали цього заклику і склали секретні інформації про те, як поліцисти й поліційні агенти брали хабарі від ґемблерів і продавців наркотиків та від звичайних бизнесменів. Вже відомо, як поліційні агент грозив смертю поліцистові, який міг би був виявити його зв'язки зі злочинцями. Між поліцистами в Ню Йорку непевність і страх перед доносциками а шпигунами.

СПІЛЬНА ПАЛАТНА І СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ Військових Справ схвалила фонди на будову атомового літаконосця, який має бути наймодернішим атомовим кораблем. На цю ціль пропонується видати 152 мільйони долярів, щоб фльота могла почати будову, яка потриває довший час. Будова цього атомового літаконосця має коштувати 640 мільйонів долярів. Противники цієї будови твердили, що фльота не потребує нового літаконосця, бо має їх вже 15, і що літаки на наземних базах діють із таким самим успіхом, як на літаконосці, і що при цім вони дешевші.

БІЛЬШІСТЬ НАУКОВЦІВ УВАЖАЄ, що Земля і Місяць виникли одночасно і таким самим способом. Вони доповідали на кінцевій сесії Американської Геофізичної Унії у Вашинґтоні. Це твердять вони, хоч привезені астронавтами мінерали інакші на Місяці, як на Землі. Тільки представник Департаменту Внутрішніх Справ д-р Фред Зінґер твердив, що Місяць виник самостійно від повстання Землі, але пізніше Земля його вхопила своєю ґравітацією. Це мало статися 4.6 більйона років тому. Д-р Джан О'Кіфе твердить, що Місяць і Земля виникли одночасно як одна плянета, а потім розділилися. Д-р А. Г. Кзмерон підтримує теорію, що Місяць і Земля виникли одночасно як окремі плянети із газових хмар.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВИПУСТИВ в суботу 25 квітня ц. р. в космос свого першого штучного сателіта, вагою 380 фунтів. Він кружляє довкола Землі, роблючи повні обороти що 114 хвилин, у віддалі від Землі за 263.4 до 1.430 миль. Той китайський сателіт передає популярну в Комуністичному Китаї пісню „Схід червоний" із прославлюванням Мао Тсе-тунґа, його всесильних думок та щасливого життя під його правлінням. Коли 2 місяці тому Японія вислала свого першого штучного сателіта вагою 50 фунтів — китайські комуністи таврували це, як плян Японії провести аґресивну війну. Совєтська преса повідомила про ту подію у трьох рядках на задніх сторінках.

У СТОЛИЦІ ІРАНУ ТЕГЕРАНІ ВІДБУЛАСЯ 25 квітня ц. р. конференція 14-ох американських амбасадорів з Близького і Середнього Сходу, під головуванням заступника державного секретаря Елліота Ричардсона та з приявністю асистента державного секретаря для близькосхідніх справ, Джозефа Сіска. Ричардсон і Сіско вже вернулися до Вашингтону. Сіско, який розмовляв з Нассером, королем Саваі Арабії і президентом Ливану та ізраїльськими лідерами, висловився песимістично про шанси замирення між Ізраїлем і арабами, бо ніхто з них не схильний до компромісу.

ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР ВІЛЬНОГО КИТАЮ ЧІЯНҐ ЧІНҐКУО став предметом револьверового атентату. Коли він ішов крізь оборотні двері в готелі Пляза у Вашинґтоні, де він перебуває з офіційними відвідинами, стрілив до нього 32-річний тайванець Пітер Ґуанґ. Агент поліції, що йшов у товаристві Чіянґа, підбив руку атентатникові й замах не вдався. Винуватця і його спільника Тсу Таі-ченґа арештовано.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДВІДАВ в минулу п'ятницю 24 квітня містечко Каґліярі на бідному італійському острові Сардинії. Поруч з оваціями на його честь збоку захопленого його відвідинами побожного населення, група анархістів уладила бурхливу демонстрацію. Кільканадцять поліціянтів було потурбованих, 40 осіб арештовано. Папа згодом натаврував ті італійські газети, які з тієї демонстрації зробили сенсацію з тенденцією проти Папи.

ҐАМБІЯ СТАЛА республікою в складі Британського Коммонвелту. Ґамбія — найменша африканська держава з доступом до Атлантики, окружена з трьох сторін Сенеґалем, має територію 4.000 кв. миль і 360.000 населення.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ І ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ВІДКИНУЛИ пропозицію індонезійського міністра закордонних справ Адама Маліка, щоби скликати конференцію азійських держав задля заведення миру в Камбоджі. Ті комуністичні держави заявили, що в такій конференції не візьмуть участи і її ухвали не будуть їх обов'язувати. Комуністичний Китай і Північний В'єтнам знають, що така конференція вирішила б, що комуністи з Північного В'єтнаму й В'єтконгу залишили Камбоджу.

Президент перестерігає проти переваги СССР у зброєнні

Вашингтон. — Президент Ніксон перебрав особисто провід у боротьбі в Конґресі за те, щоб скріплювати оборо ЗСА в ділянці керованих ракет та щоб не допустити до того, щоб СССР перевищував цю країну. Президент перестерігає Конґрес, що однобічне „розброєння" ЗСА в ділянці оборони проти керованих ракет може бути дуже небезпечним для цієї країни. Уряд старається розміщувати ракети „Сейфґард" (АБМ) та ракети МІРВ, які можуть скидати кілька бомб на різні місця. В Конґресі є сильна ,і то двопартійна опозиція проти повищих урядових плянів. Президент перестерігав цю опозицію під час конференції з конґресовими республіканськими провідниками і дозволив дослівно наводити його слова в пресі, що рідко буває в подібних випадках. Подібну перестерогу виявив недавно секретар оборони Мелвін Р. Лерд та директор оборонних дослідів д-р Джан С. Фостер. Це свідчить про те, що Уряд турбується збільшенням совєтських зброєнь і байдужністю до цієї справи більшости Конґресу, в якому є сильна опозиція проти розміщення оборонних ракет.

Науковці проти ощадности у видатках на наукові досліди

Вашингтон. — Директор Національної Наукової Фундації Вілліям Д. МекЕлрой відвідав недавно наукові дослідні центри при різних університетах і ствердив, що інфляція та зменшення видатків на наукові досліди загрожують розвиткові дослідної науки в цій країні. Зменшення видатків із урядової скарбниці на наукові досліди не дозволяє науковцям купувати потрібні для дослідів дорогі машини та наукове влаштування. Внаслідок ощадностей у федеральному бюджеті зменшується число молодих науковців, які мали б відвагу посвятитися науковим дослідам. Директор МекЕлрой заявив, що в цій справі дійшли до пункту, в якому треба справу вияснити, щоб молоді науковці знали, чи можуть посвятити свою кар'єру науці, чи йти працювати до промислу, де запевнена праця і кар'єра.

В Гантерськім Коледжі в Ню Йорку заарештовано 11 студентів і 2 професорів

Ню Йорк. — В Гантерськім коледжі президент цієї школи пані Джекелін Дж. Векслер припинила в студентських правах сімох студентів за те, що були учасниками заворушень на терені цієї академічної школи. Це зарядження президента коледжу спричинило нові протести студентів, які відбувалися в понеділок 27-го квітня і в яких взяли участь і два професори коледжу. Президент коледжу покликав поліцію на терен школи, яка закликала демонстрантів залишити шкільні будинки, в яких вони порозкидали були книжки, бюрка з документами та пустили воду з приладів до гашення вогню. Демонстранти заявили, що не залишать добровільно терену школи, і тоді поліція заарештувала 11-ох студентів та двох професорів: професора політичних наук Михайла Яворського та професора філософії Джана Б. Фішера. Заарештованих оскаржують в непослусі поліційній владі, в незаконних зборах та в спротиві під час арештування. Деяких силою винесла поліція зі шкільних будинків.

Д-р А. Фіґоль доповідатиме у Філядельфії

Філядельфія (О.Л-ий). — Пластова Пресова Служба повідомляє, що голова Головної Комісії Пластового Конґресу Дугого пл. сен. д-р Атанас Фіґоль, в рамках своїх об'їздок пластових осередків у ЗСА перед Другою Сесією ПКД і 5-им Збором КУПО, що відбудуться в Торонті, Канада в днях від 4 до 7-го вересня ц.р., відвідає Філядельфію в четвер, 30-го квітня ц.р., де о год. 7:30 веч. матиме в Пластовому Домі при вул. 10-ій і Данкенон публічну доповідь на тему „Як українці в діяспорі можуть зберегти свою національну ідентичність". Після того відбудеться гутірка із пластунством у зв'язку з рекомендаціями на ПКД. Ця доповідь, основана на вислідах дослідчих праць Пластового Конґресу Другого і постанов СКВУ, цікава не лише для старшопластунства, пл. сеньйорату і батьків пластової молоді, але також для членів усіх других молодечих організацій та широких кругів громадян, що цікавляться цим питанням. Зустріч д-ра А. Фіґоля з громадянством і пластунством спонзорує з рамені Пластової Станиці Осередок Праці УПСеньйорату у Філядельфії, який очолює в цьому році пл. сен. д-р Олександер Черник. Слідуючого дня, в п'ятницю 1-го травня ц.р. відбудеться о год. 8-ій веч. в Пластовому Домі з рамені Осередків Праці УСП окрема зустріч д-ра А. Фіґоля із старшопластунством для обміну думками на старшопластунські теми. Після Філядельфії, д-р А. Фіґоль з черги відвідає Вашингтон, де його доповідь і зустріч з громадянством і пластунством відбудеться в суботу, 2-го травня ц.р.

Пластова Станиця в Пассейку відзначає 20-річчя свого існування

Пасейк, Н. Дж. — Місцева Пластова Станиця, заснована в 1950 році, відзначає цього року двадцятиріччя свого існування і з цієї нагоди відбудеться в неділю 3 травня ц. р. ювілейний бенкет. Бенкетом проводитиме пл. сен. д-р Ярослав Падох. У програмі передбачені: промова пл. сен. Романа Рогожі „Пласт сьогодні", сольоспів пл. сен. Осипа Стецури при фортепіяновому акомпаніяменті Романа Стецури, мистецьке читання п-ні Ольги Шуган та виступи пластового юнацтва під проводом Соні Цопор й Андрія Фармігги. Участь у бенкеті зголосили голова і члени Крайової Пластової Старшини, станичні сусідніх Станиць і представники місцевих організацій. Відбудеться бенкет в залі Української Централі.

УСК НЮ ЙОРК ВТРАТИВ ДВІ ТОЧКИ

Футболісти Українського Спортового Клюбу з Ню Йорку потерпіли поразку 2:3 в зустрічі із дружиною „Дойчунґарн" за мистецтво „Великої Двадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу. У цих змаганнях, що відбулися минулої неділі, 26-го квітня, втратив УСК дві цінні точки.

Комуністи з'єднались, щоб привернути Сіганука до влади в Камбоджі

Гонг Конг. — У ближче неназваному місті, в обширі Північного В'єтнаму-Ляосу й Китаю, відбулася конференція комуністичних лідерів Північного В'єтнаму, Ляосу, В'єтконгу й прихильників відсуненого від влади в Камбоджі у перевороті з 18 березня ц. р. князя Нородома Сіганука, яка у висліді кільканадцяти нарад проголосила обширний комунікат з повною підтримкою для Нородома Сіганука. Декларація заповідає спільну і з'єднану війну проти „американських імперіялістів і їх лакеїв" в обширі колишнього Індокитаю. Кожна з тих чотирьох сторін була заступлена 5-6 делеґатами, при чому приявними були князі. Нородом Сіганук на чолі делеґації своїх прихильників з Камбоджі, князь Суфанувонг у проводі делеґації ляоських комуністів, чи пак так званого Палет Ляо, північнов'єтнамський прем'єр Фам Ван Донг і лідер В'єтконгу Нгуєн Гуу То. Їхня декларація ствердила офіційно, що Північний В'єтнам, В'єтконг і ляоські комуністи будуть активно боротися проти теперішнього режиму в Камбоджі та за поворот князя Нородома Сіганука до влади в оперті на комуністів. Зрештою, у декларації говориться про державну суверенність і недоторкальність території всіх держав.. Тим часом в ЗСА президент Ніксон все ще не прийняв остаточного рішення, чи і яку допомогу треба дати Камбоджі в її обороні проти комуністичної аґресії. Засідання державної Ради Безпеки, яке мало відбутися спершу у четвер минулого тижня та після того в минулий понеділок, вікладено на вівторок 28 ц. м. Державний секретар Вілліям Роджерс доповідав про ситуацію в Камбоджі в минулий понеділок впродовж 2 годин і 15 хвилин на закритому засіданні сенатської Комісії для закордонних зв'язків. Велика більшість сенаторів з обох партій висловилася проти активного встрявання Америки у конфлікт в Камбоджі і проти такої допомоги Камбоджі зброєю, яка коштувала б сотні мільйонів дол. Зате ЗСА напевне дадуть Камбоджі обмежену допомогу зброєю.

СССР вислав в космос 8 сателітів одною ракетою

Москва. — Совєтська агенція ТАСС виявила в понеділок 27 квітня ц. р., що в минулу суботу випустили в космос вісім неназваних штучних сателітів одною ракетою.В офіційному повідомленні ТАСС-а не сказано, скільки важать ті сателіти і яка це була ракета, якою вистрелено зразу всіх вісім сателітів. Стверджено тільки, що ті штучні сателіти кружляють довкола Землі що 115 хвилин у віддалі 870 — 931 миль. ЗСА висилали в р.р. 1965, 1966 і 1967 також відразу по 8 штучних сателітів, але ніколи не виявлено, чи це сталося силою одної чи більшої кількости ракет. Західня преса припускає, що проголошення того нового совєтського осягу в ділянці обслідування космосу мало на цілі пропаґандивний ефект у зв'язку з американсько - совєтською конференцією у Відні про обмеження стратеґічної атомової зброї.

Немає українців між нагородженими „ленінською премією" діячами культури

Московська „Правда" з 21 квітня, за день перед „святкуванням народження Леніна" опублікувала повідомлення ЦК КПСС і Ради Міністрів СССР про „Нагородження ленінськими преміями в ділянці літератури, мистецтва, архітектури, 1970 р." Між відзначеними тією найвищою в Совєтському Союзі премією немає серед працівників літератури і мистецтва ні одного діяча культури з Української ССР. Більшість нагород припали, як і звичайно, російським письменникам, в тому за поетичні твори для дітей С. Міхалкову, образотворчим мистцям, скульпторам, акторам і режисерам. З не російських діячів совєтської культури одержали це відзначення по одному представник з Узбекістану, Білоруси й Естонії на всіх понад 25 осіб, при тому „ленінська премія" надана узбецькому поетові Г. Гафуру посмертно.

ПАЛАТНА ПІДКОМІСІЯ РОЗГЛЯДАЄ СПРАВУ СУДДІ ДАҐЛЕСА

Вашингтон. — Палатна Правнича Комісія визначила окрему 5-членну підкомісію, яка має зайнятися справою судді Найвищого Суду ЗСА Вілліяма О. Даґлеса. 110 конґресменів підписали резолюцію, в якій домагаються суду над Даґлесом тому, що він поводиться не так, як це повинен робити член Найвищого Суду цієї країни. Цю підкомісію, яка складається з трьох демократів і двох республіканців, очолює голова Палатної Правничої Комісії конґресмен демократ із Бруклина, Н. П., Еменюел Селлер.

Виставка Михайла Осінчука триватиме до 3-го травня

Ню Йорк. — Посмертна виставка образів сл. п. мистця Михайла Осінчука в Ґалерії Українського Літературно-Мистецького Клюбу на 2-ій евню, триватиме ще тільки до неділі 3-го травня включно. Виставкою опікується Комітет у складі М. Черешньовського, Б. Савчука, д-ра Р. Осінчука і Л. Кузьми. На цій першій посмертній виставці видатного українського візантиста, майстра української ікони та портрету, — сл. п. Михайло Осінчук, нар. 1890 р., помер в 1969 р в Ню Йорку, — можна оглянути разом 95 його праць, частина яких взята з приватних колекцій. Переважають лагідно-сонячні, погідні і з дуже українським висловом темперові картини та ікони. Сл. п. М. Осінчук, закінчивши Мистецьку Академію в Кракові, оминув впливів мистецького інтернаціоналізму й модерністичного нігілізму, що й зазначено в гарно виданому каталозі, у статті маестра Любомира Кузьми „Мистець української ікони". Каталог двомовний, його одержують всі відвідувачі за добровільний вступ на виставку. На виставці милують очі портрети українських князів і княгинь, церковних діячів, велика темперова картина „Князь Осьмомисл", образ „Бабуня, що пряде" й ін.; є багато проєктів церковних декорацій, кивоти, рідкісна емалія „Танцюристка" з 1934 р., 7 дереворитів. Відвідувачі можуть набути й дбайливо видану монографію мистця. Виставка відчинена в п'ятницю від год. 6 до 8-ої вечора, в останню суботу й неділю, 2-го і 3-го травня — від 12 год. дня до 8 год. вечора.

В СССР продовжуються репресії проти відважних опозиціоністів

Москва. — Закордонні кореспонденти в Москві дізналися про нову хвилю тайних процесів і засудів на довголітнє перебування на важких роботах у кацетах проти нових відважних опозиціоністів. У місті Горкий (кол. Нижній Новгород) над Волгою засуджено вчителя історії В. Павленкова і студента Капранова на сім років кацету, другого студента на 6 років і третього на 5 років кацету. Вони буцім-то зладили й поширювали летючку, яка таврувала поворот в СССР сталінських метод правління. Їх судили за „очорнювання соціялістичної влади". У Харкові відбувся засекречений суд над Аркадієм Левіном, який підписав був кілька звернень до совєтських властей в справі облегшення режиму та звільнення різних політичних в'язнів .Його засудили на 3 роки робіт у кацеті. Совєтська поліція звела на нівець приготування колишніх кримських татар, які хотіли влаштувати демонстрацію у Москві в дні тамошнього святкування 100-річчя від дня народин „гуманіста" Володимира Улянова-Леніна. Кримські татари, виселені з Криму за Сталіна в пімсту за їх ніби-то сприяння німецькому наступові, даремне стараються за дозвіл вернутися на Крим.

Відбулася наукова конференція НТШ і Т-ва Інженерів у Філядельфії

Філядельфія. — В суботу, 25-го квітня, тут відбулася наукова конференція, присвячена студіям занечищення і затруєння довкілля, яку влаштували спільно Наукове Товариство ім. Шевченка, Осередок у Філядельфії, і Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ у Філядельфії. Конференцію відкрив о год. 2:30 по пол. В. Кузик, голова місцевого Відділу Товариства Інженерів, а нею проводив інж. М. Лисобей. Програма конференції складалася з чотирьох доповідей, які виголосили д-р С. Трохименко — „Затруєння і занечищення повітря", д-р Р. Максимович — „Біологічний аспект у консервації довкілля", проф. М. Остапяк — „Біологічні зміни у затруєному і занечищеному середовищі" і інж. М. Борецький — „Заходи для очищення довкілля". Під час перерви присутні обмінялися думками при каві і солодкім. Після перерви відбулася жива і цікава дискусія, в якій забирали голос інж. М. Білас, д-р М. Диміцький, інж. М. Ковальчук, інж. М. Комановський, інж. В. Маєвський, д-р І. Олексишин, д-р Ю. Рибак і інж. Л. Яцкевич. Під час дискусії прелеґенти відповідали на питання присутніх. Конференцію закрив о год. 6-ій д-р Р. Максимович, голова місцевого Осередку НТШ. Присутніх 68 осіб.

Вечір про наркоманію в Міннесоті з участю д-ра М. Данилюка

Міннеаполіс, (П. П.). — Ідучи шляхом акції українських громад в поборюванні наркоманії, Відділ ООЧСУ в Міннеаполісі у співпраці з іншими організаціями Визвольного Фронту започатковує подібну акцію і на терені Міннесоти. Акцію цю започатковується спеціяльним вечором, який відбудеться в неділю, 3-го травня ц. р. о год. 6-ій в залі Українського Дому.

Використовуючи нагоду, що в цій громаді проживає д-р Михайло Данилюк, який заініціював кампанію проти наркоманії на сторінках „Свободи" та став автором спеціяльної брошури в цій справі, яку УНСоюз та „Свобода" видали великим тиражем для послуг української громади, організації ВФ запросили цього автора з основною доповіддю.

На вечорі д-р М. Данилюк виголосить доповідь про „Наркоманію і зловживання ліками", даватиме практичні вказівки та ілюстрації про наркоманію й її загрозу і з відповідатиме на запити. Плянується також фільм про наркоманію. Вечір заплановано для цілого громадянства Міннеаполісу і Сент Полу.

Відбулися Загальні Збори Нюйоркського Відділу ТУІА

інж. Юрій Гончаренко

Ню Йорк. — 7-го березня ц.р. тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулись Загальні Збори Метрополітального Відділу Товариства Українських Інженерів Америки. Цьогорічні особливо чисельні Збори вибрали, після заслухання звітів і уділення абсолюторії уступаючій Управі, нову Управу в такому складі: Юрій Гончаренко, голова; Роман Гавриляк, 1-ий заступник голови; Костянтин Церкевич, 2-ий заст. голови; Марта Пеленська, організаційний референт; Олександер Леськів, секретар; Михайло Гринюк, скарбник; Любомир Калинич, імпрезовий референт; Анатоль Вовк, дорадник до справ видавання словників; Ярослав Терлецький, керуючий комісією для справ індустріяльної активности; Леонід Пахолюк, делеґат до Конференції професійних Товариств; Кирило Геймур, представник до Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку; Зиновій Глов'як, редактор „Бюлетеню". Контрольна Комісія: Михайло Ільків — голова; Андрій Пащук, Теодозій Зозуля — члени. Товариський Суд: Евстахій Ярош — голова, Володимир Фриз і Ярослав Городецький — члени. Новообраний голова Відділу Юрій Гончаренко одержав ступінь B.S. з аеронавтики в Технічному Інституті стейту Індіяни, ступінь M.S. з Aerospace Science на університеті Сінсінаті. Перейшовши після закінчення студій на професійну працю спочатку у фірмі Goodyear Aerospace Corporation, а пізніше North American Aviation, Ю. Гончаренко опрацьовував проєкти експериментальних літаків, ракетних стрілен, та переводив дослідження в аеродинамічних трубах, встановлюючи характеристику сферичних тіл у різних умовинах перепливу струї. Пізніше Ю. Гончарен-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Верхівка збройних сил

Персональні зміни на високих військових становищах мало цікавлять широкий загал, який звик уважати їх за щось формальне й несуттєве. Вістка, що на місце такого - то високого старшини прийшов інший, не породжує в пересічного читача преси глибшої рефлексії, тим паче, що ті прізвища йому мало відомі. Одначе, такі зміни можуть мати історичне значення. Бо події не пливуть автоматично, а творять їх люди. І хоч в сучасному демократично - парляментарному устрої військовики стоять в тіні і всі три роди збройних сил репрезентовані в американському Уряді цивільними секретарями, в добі двоподілу світу між двома найбільшими збройними потугами — ЗСА і СССР — об'єднаний штаб грає не тільки під час війни, але й під час миру преважливу ролю.

2-го липня ц. р. переходить у стан спочинку голова шефів об'єднаного штабу ген. Ерл Дж. Вілер. На його місце Президент призначив уже дотеперішнього шефа морських операцій, адмірала Томаса Г. Морера. Останнім моряком, який займав те становище, був адмірал Артур Редфорд, який перейшов у стан спочинку в 1957 р. Новим шефом морських операцій став віце - адмірал Елмо Р. Зумолд, який має 49 років і перескочив цією своєю номінацією 33-ох старших від нього морських старшин.

Обидва новопризначені генерали німецького роду. Президент Ричард Ніксон, як і секретар оборони Мелвін Лерд — це колишні морські старшини. З Морером і Зумолдом в об'єднаному штабі — більшість у державній верхівці матимуть прихильники зміни оборонної стратегії по лінії збільшення ролі морської фльоти, літаконосців, підводних човнів, перекидування літаками морської піхоти. Шеф штабу Армії ген. Віллям Вестморленд, шеф штабу летунства ген. Джан Д. Расн і командир корпусу морської піхоти Ліонард Ф. Чепмен — також знаменито ознайомлені з станом совєтських збройних сил та совєтським імперіялізмом.

Фахові коментатори заповідають посилену американську протидію загрозі совєтських морських сил, особливо на Середземному морі. Адмірал Морер — досконалий знавець проблем Південної Азії та совєтської збройної експансії. Він має славу плянувальника на далеку мету і людини з широким політичним світоглядом. Адмірали Морер і Зумолд піднесуть авторитет Пентагону в Конгресі і на Державній Раді Безпеки. Їхнє призначення — це добра новина.

Першотравневі заклики

Як і щороку, ЦК КПСС опублікував у пресі так звані першотравневі заклики, що виявляють головні напрямні внутрішньої і зовнішньої політики Совєтського Союзу. Цього року тих закликів 57. Нічого нового в них немає. Раніше їх було значно більше, були й пойменні звертання до різних комуністичних партій світу, тепер це відпало, бо не всі ті комуністичні партії йдуть уногу з Москвою. В кількох гаслах згадано про „імперіялізм ЗСА", про необхідність тіснішого єднання всіх комуністичних партій задля „торжества соціялістичних ідеалів".

Є десятки відмін соціялізму, отже й десятки „соціялістичних ідеалів". Найменше, однак, будь - яких ознак соціялізму є в самому СССР, бо за тією теорією робітники мали б бути співвласниками підприємств, а на практиці в СССР держава є власником усіх і вся. Є також десятки відмін так зв. комунізму. Між ними совєтський і китайський стали смертельними ворогами. Югославія минулого року погрожувала СССР, що візьметься за партизанську зброю, коли б Москва наважилась окупувати ту країну так, як Чехо - Словаччину. Румунський комунізм сходить на шляхи національної незалежности в зовнішній політиці, хоча у внутрішній він є майже московського типу. Розбіжності між комуністичними партіями змусили цього року ЦК КПСС акцентувати увагу в травневих гаслах на „імперіялізмах" ЗСА, Ізраїлю, Південного В'єтнаму і закликах до єдности в комуністичному русі. Але головну увагу покладено таки на „совєтський народ".

До чого ж закликає той мітичний совєтський народ ЦК КПСС у 1970 „ленінському" році? Закликає понад 100 не російських народів до ще більшої єдности, за чим криється державна політика російщення, а також до праці. Що не гасло із щонайменше 15-ти, то й заклик до праці. Стосується це не лише робітників і селян, навіть юнаків, дівчат, піонерів та школярів, які повинні бути „активними будівниками комунізму", повинні вчитись „поважати працю". Отже ніхто в СССР не сміє „втратити ні однієї робочої хвилини". Так „першотравневі заклики" ЦК КПСС виявляють господарську кризу в самому СССР і значні політичні розбіжності як серед „народів соціялістичної співдружности", так і серед комуністичних партій світу.

М. Петрович

ТРІЩИНИ В „КОЛЕКТИВНОМУ КЕРІВНИЦТВІ"

Вістки про те, що в совєтській верхівці йде завзята боротьба за владу між Брежнєвим, можливим кандидатом на пост „вождя", та його прихильниками з одного боку і іншими членами „колективного керівництва" з другого — щораз частіше появляються в пресі. Обговорюючи ці проблеми, західні публіцисти пов'язують ті міжусобиці з двома течіями серед совєтських можновладців — ліберальною і консервативною. На нашу думку, навряд чи це є головною причиною боротьби, бож Косиґін чи Подгорний, а тим більше Шелепін з лібералізмом не мають нічого спільного. Боротьба за владу — своєрідна закономірність кожної тоталітарної системи, при чому сучасну кремлівську розгру слід радше пов'язати з невдачами, що їх совєтський режим зазнає на внутрішньому та зовнішньому відтинках. Вкажемо тільки на загострення совєтсько - китайського конфлікту, Піррову совєтську перемогу в Чехо - Словаччині, яка ще більше поглибила, правда приховану, ворожнечу між сателітними країнами і Москвою, маркантний ріст політичної опозиції в СССР, глибокі кризові прояви в совєтській економіці тощо.

Усі ці справи мусіли скоріше чи пізніше привести до непорозумінь серед совєтської олігархії, до взаємних обвинувачень, що найкраще проявилось в останніх промовах Брежнєва, хоч, правда, без наведення прізвищ, до різних закулісових ігор, які мають своїм завданням дискредитувати ті чи інші особи і в кінцевому ефекті довести до їх політичного упадку.

Звичайно, міжусобиця так далеко ще не зайшла, головні особи на шахівниці ще не зачеплені, вони покищо „хворіють" на таку чи іншу недугу. Невідомо ще також, хто вийде переможцем. Проте, цілком явно уже видно, що найбільшу ініціятиву проявляє в боротьбі Брежнєв, використовуючи с в і й пост генерального секретаря партії. Як відомо, цей пост давав завжди найкращі можливості ліквідації противників. Сталін ліквідував їх фізично. Тепер такого звичаю немає, переможені у боротьбі за владу противники йдуть в „отставку", на пенсію, як от Хрущов. І в зв'язку з цим найактуальнішою є, мабуть, карикатура, що появилася в німецькій газеті „Дойчес Альґемайнес Зонтаґблятт" і зображує Хрущова та Ніну перед домом для старців. Під карикатурою підпис: „Ніно, наставляй самовар, — каже Хрущов, — вони, мабуть, незабаром надійдуть".

Сьогодні ще важко сказати, хто ділитиме долю Хрущова й Ніни як „пенсіонер". Проте, атакує Брежнєв також на другорядних постах, і ми вже бачимо численні жертви переведених ним чисток. Наприкінці 1969 р. він призначив керівника азербайджанського КГБ Алєсва першим секретарем азербайджанської компартії, який зараз же розгорнув широку чистку в республіці. Також перший секретар Туркменістану мусів уступити місце ставленцеві Брежнєва. Немає сумніву, що ці зміни та чистки в Азербайджані й Туркменістані тісно пов'язані з ростом опозиційних настроїв, що, як повідомляє „Хроніка поточних подій", мали подекуди характер широких розрухів.

В кінці березня ц. р. прокотилась друга хвиля брежнєвських чисток. У Казахстані прийшов до влади приятель Брежнєва Кунаєв, а партійний секретар Ставропільщини Леонід Єфремов з протекції Брежнєва став першим заступником голови Державного комітету в справах науки й техніки і таким чином має змогу контролювати діяльність зятя Косиґіна Ґвішіяні, який в тому комітеті є керівником відділу технічних інформацій з Заходу. Під час республіканських з'їздів комсомолу змінено більшість секретарів. Причина: совєтська молодь підпадає західнім впливам, „націоналістичним пересудам", західнім ідеям.

Проте, головне значення мають зміни, які з доручення Брежнєва переведено в керівництві справами друку, радіо, фільму. Не виконують уже більше обов'язків голова Комітету в справах друку, Міхайлов, голова Комітету в справах радіо і телевізії Месяцев та керівник Комітету в справах кіна Романов — усі тісно пов'язані з Шелепіним. До речі, „холодна війна" між Шелепіним і Брежнєвим іде з 1964 року. Під впливом Брежнєва був усунений з посту секретаря ЦК КПСС і став головою профспілок. Таким чином йому відібрано можливості робити кар'єру в секретаріяті партії. Згодом Брежнєв усунув керівника КГБ і приятеля Шелепіна Семічастного, передавши цей пост своєму довіреному Андропову.

У зв'язку з цим можна думати, що головною опорою Брежнєва у боротьбі за владу проти інших членів „колективного керівництва" є поперше, опанований ним партійний апарат і подруге, апарат КГБ. Навряд чи армія є таким надійним чинником, яким вона була колись у різних партійних махінаціях. Усі дані вказують на те, що й в армії глибоко закоренилась опозиційна єресь. Протягом останнього часу серед старшин, особливо молодших, переведено арешти, мабуть, у зв'язку з відомим атентатом, що його в січні минулого року під час урочистого в'їзду совєтських космонавтів до Москви виконав ляйтенант-інженер 21-літній Ільїн з Ленінґраду. Він, мабуть, з доручення якоїсь підпільної організації стріляв на другу автомашину, бажаючи поцілити одного з совєтських можновладців. Тим часом вони їхали в третій автомашині, і таким чином жертвою атентату впав шофер другої автомашини. Тепер Ільїна проголошено божевільним й запроторено до психіятричної лікарні-тюрми.

Ці нові жорстокі методи розправи з політичними противниками почав тепер совєтський режим масово застосовувати і така сама доля, як Ільїча, зустріла або зустріне й інших старшин совєтської армії, арештованих в Ленінґраді, в Балтійській фльоті, в Баку і навіть на далекому Хабаровську. Арештованим, як п о в і д омляє „Хроніка поточних подій", закидають творення підпільних організацій.

Таємницею окутана також смерть численних генералів. Від початку 1969 року померло в більшості з невідомих причин понад сто совєтських старшин, в тому числі адміралів, генералів, а також старшин політичного вишколу.

Варто про тому звернути увагу на ролю, що її в цьому конфлікті грає так зване українське партійне керівництво. Як Шелест, так і Щербицький вірно підтримують Брежнєва. Єдиним супутником Брежнєва на святкуванні 25-ліття „звільнення" Мадярщини був український „прем'єр" Щербицький. Інші кремлівські можновладці тоді „похворіли". Існує загальний погляд, що Брежнєва підтримує консервативно - сталінська частина партії найбільше пройнята імперсько - шовіністичним духом. Загально уважають, що Брежнєв має найбільші шанси вийти переможцем у боротьбі за владу. Отже, як бачимо, з чисто опортуністичних причин партійна знать України стає по боці Брежнєва, а тим самим по боці консервативно - шовіністичних елементів. Це — доказ, наскільки ця знать є безхребетною, нездатною до будь-якої гідної постави. Приблизно подібне становище вона зайняла й під час ліквідації Хрущова, хоч мусіла бути свідомою, що хрущовські авантюрничо - політичні експерименти зрушували й послаблювали імперію.

Сенатська Правнича Комісія за вибір президента безпосередніми загальними виборами

Вашингтон. — Сенатська Правнича Комісія 23-го квітня схвалила проєкт, щоб президента ЗСА вибирали безпосередніми загальними виборами, а не на Колеґії Електорів, як це діється тепер. Це рішення має схвалити повний Сенат, де в цій справі передбачають боротьбу. Прихильники загальних виборів, яких очолює сенатор демократ Бирч Бей із Індіяни, мають вже 55 голосів, але до схвалення проєкту про зміну Конституції треба 67 голосів, більшости двох третіх із 100 сенаторів, коли б вони всі були присутні. Палата Репрезентантів, схвалила цей проєкт більшістю 339-ох до 70 голосів.

Панас Федейко

ЛЕНІН І СЕЛЯНСТВО

Мюнхен. — Віддавна серед революційної інтеліґенції в Росії були великі надії на селянство, беземельне і малоземельне. Царський уряд не провадив земельної реформи, земля була в руках великих землевласників, як це було також у Галичині під владою австрійською. Тільки соціялістичні партії виступали з програмою радикальної земельної реформи, і це давало вплив соціялістам на селі.

Щоб здобути прихильність хліборобів у Росії Ленін під час революції 1905 року пустив клич — „революційно - д е м ократичної диктатури пролетаріяту і селянства". Це був хитрий клич з наміром обдурити селян, бо провідною ідеєю Леніна завжди була диктатура „авангарду пролетаріяту" — його власної большевицької партії. „Союз незаможних селян з пролетаріятом" — це був клич большевицької пропаганди і до повстання в листопаді 1917 року і після перемоги Леніна над урядом Керенського. Поки комуністична диктатура не зміцніла, Ленін обіцяв, що його партія буде коритися волі більшости населення, значить — селянства.

„Як уряд демократичний, — писав він, — ми не можемо легковажити рішення народних мас, хоч би ми й були з ним незгідні... І якщо селяни й далі підуть за соціялістами - революціонерами і навіть дадуть цій партії більшість в Установчих Зборах, то й тоді ми скажемо — нехай буде так!" (Сочинения, т. 26, ст. 226).

Цю свою обітницю Ленін цинічно зломив, коли побачив, що у вибраній вільними голосами Установчій Раді мали більшість соціял - революціонери, представники селянських мас. 18 січня 1918 р. Ленін звелів своїй „червоній ґвардії" розігнати Установчу Раду в Петербурзі.

Ленін хотів творити безклясове суспільство", а це значило, що мали зникнути селяни, як самостійні господарі. В листопаді 1919 р. він писав: „Щоб знищити кляси, треба знищити різницю між робітником і селянином, зробити всіх робітниками... Це завдання, яке неможливо розв'язати відсуненням будь - якої кляси. Його можна вирішити тільки організаційною перебудовою цілого народного господарства через перехід від поодинокого, відокремленого товарового господарства до громадського великого господарства". (Том 30, ст. 92).

Ленін завжди ставився вороже до селян (заможних чи убогих, однаково), бо селянин - хлібороб, незалежний у своєму господарстві від диктаторського уряду, був, на думку Леніна, джерелом „капіталізму".

„Селянство, — писав Ленін, — ... народжувало й народжує після повалення буржуазії нові капіталістичні обставини... Ми ведемо клясову боротьбу, і наша ціль знищити кляси. Треба подумати, як у таких обставинах можна перемогти, невтралізувати або знешкодити спротив селянина як власника" (том 30, ст. 472). Це зовсім ясно сказано: Ленін уважав усіх селян - хліборобів за „носіїв капіталізму". І та найбідніша селянка, що виносила на ринок десять яєць, здавалась Ленінові небезпечною, шкідливою, зараженою „капіталістичним духом"...

Зміцнивши диктатуру своєї партії терором, Ленін зовсім явно відкинув свою фальшиву пропаґанду про демократію, свободу, громадянську рівність у „державі робітників і селян": „Розмови про рівність, свободу, демократію — н і с енітниця" (том 30, ст. 472).

Уже від 1918 року почав уряд Леніна примушувати селян входити в хліборобські „комуни". Особливо старався заводити „комуни" уряд, присланий з червоною армією в Україну 1919 року. Проти цього вибухали повстання в Росії і найбільше в Україні. Накидання селянам „комун" і грабування продуктів сільського господарства силою червоної ґвардії й армії довело до руїни хліборобство. Проти цього виступила також частина війська: повстання моряків у Кронштадті біля Петербурґу в лютому 1921 р.

Ці повстання примусили Леніна радикально змінити політику щодо селянства. Від 1921 р. введено т. зв. „Нову Економічну Політику": дозволено хліборобам вільно господарювати і продавати свої продукти на вільному ринку. І також для дрібної торгівлі і малих підприємств дано волю діяти.

Ленін проголосив, що НЕП буде „серйозно і надовго". Його учень - комуніст Бухарін казав до селян: „Збагачуйтесь!" Однак, партія задержала владу в своїх руках і ворожість комуністів до селян - хліборобів не змінилася.

Коли в добі НЕП'у селянство відбудувало господарство, провідники компартії злякалися, що воно почне домагатися для себе політичних прав, демократії. Секретар компартії Сталін та його однодумці згадали слова Леніна, що НЕП заведе „надовго", але не навіки. Тому від 1929 р. Москва почала „ліквідацію куркульства як кляси".

В „куркулі" або „підкуркульники" записувано всіх селян, що не хотіли вступати до колективних господарств. Почалася паніка на селянство взагалі: розстріли, грабування, вивіз у безлюдні північні країни, де люди гинули з голоду, від недуг та на каторжних роботах. Черчілл писав у своїх споминах про розмову з Сталіним у Кремлі 1943 р. Диктатор признався йому, що в час насильної колективізації загинуло в СССР коло 11 мільйонів селян...

Це була „ленінська політика", бо Ленін ненавидів самостійних хліборобів як „носіїв капіталізму" і хотів „знищити дрібних продуцентів товарів" (Сочинения, т. 31, ст. 27). Сталін довів ідею Леніна до логічного кінця.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО РОЛЮ СЕНАТОРА ЮЗИКА

Декілька днів тому в „Свободі" була поміщена радісна вістка про підписання Митрополитом Амврозієм спільної декларації українських католицьких єпископів ухваленої на Синоді в часі свячення катедри св. Софії у Римі. З того, що написано у „Свободі", треба було дійти до висновку, що тільки названі там члени Секретаріяту СКВУ мали відношення до проголошення цієї події.

Тим часом серед українського громадянства, яке дуже переживає цю справу, кружляють переконливі вістки про те, що сенатор Павло Юзик мав дуже поважне відношення до цієї справи і вложив у неї чимало труду. Ці вістки тим більше переконливі, що сенатор Юзик постійно виступав, захищаючи потребу саме такої розв'язки, а його слово на урочистостях в Римі з нагоди згаданого посвячення Собору св. Софії ми всі, що були там, дуже глибоко переживали.

У „Свободі" з 17 квітня ц. р. подано звіт з Всегромадських Зборів, які відбулися в Дітройті 12 квітня ц. р. В цьому звіті згадується про виступ мґра Євгена Мастикаша з Торонта. Мгр Мастикаш виразно й недвозначно зв'язує сенатора Юзика з тією подією.

Ст. Букшована
Іст Орандж, Н. Дж.

В ОБОРОНІ АП. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО

Вкладаю 3 доляри як оплату за „Альманах", хоч він не вартий і шеляга. Де ж таки — викинули з календаря (календарна частина старого стилю) мого і всієї України, патрона, Апостола Андрія Первозваного, основоложника Церкви Христової на Україні. Таж він мусить бути святкований українцями „всіх календарів" як є святкований Апостол Петро всіма римлянами. Але що я Вам буду пояснювати, коли Ви те й самі добре знаєте, та тільки „правдою крутите", як Вам вигідно. Що ж крутіть, поки докрутитесь.

Глядіть же, не викиньте Апостола Андрія з календаря на наступний рік.

Андрій Баранник
Веллеслі, Масс.

П. С. Не подумайте оправдуватись тим, що є Андрій Критський у статті, бо то Критський, як і випадковістю — не повірю, що то випадок.

НОВА УКРАЇНСЬКА І ПРОТИУКРАЇНСЬКА ОПЕРА „МАМАЙ"

У Київському театрі опери та балету ім. Т. Шевченка 24-го квітня відбулася прапрем'єра нової опери „Мамаї", лібрето за п'єсою Юрія Яновського „Дума про Британку", музику написав композитор Віталій Губаренко. „Музика побудована на ритмі народних мелодій і революційних пісень", писала „Культура і життя" з 9-го квітня.

Д-р Іван Гурко

б. четар УГА, II-га група Крукеничі

БУЛО ІНАКШЕ, А НЕ ТАК

У „Свободі" з дня 31-го грудня 1969 р. ч. 239 був опублікований історичний спомин п. Степана Куропася під наг. „Як то було в Шаторал-Уйгелі?" (Марш групи пполк. Федоровича).

Вище наведений історичний спогад п. Степан Куропась закінчив таким аподиктичним реченням: „було так, а не інакше".

Як один зі старшин тієї II-ої Групи — Крукеничі — а саме хорунжий XI-ої сотні III-го куреня, заявляю, що воно далеко не так було, бо фактично було воно доволі інакше. Тому, що в тому часі в II-ій групі — Крукеничі — знаходилися, між іншим, живі ще в Брукліні й Скрентоні вищі рангою від мене старшини, як командант мого III-го куреня тієї групи, а навіть адьютант команданта групи полк. Шепеля, я здержався з оцим моїм спростуванням, бо вірив, що хтось із згаданих більш компетентно і уміло забере слово і досвідченішим пером спростує не зовсім вірні твердження п. Ст. Куропася. Коли ж вже кілька місяців минає, а спростування не появляється, взявся я за те спростування неточностей в спогаді п. Куропася.

Незгідним з правдою є твердження п. Куропася: „Цією групою ніхто (бо не було кому) не інтересувався". Це образа для старшин тієї групи. Та ж III-ий і IV курені під командою своїх курінних і сотенних старшин, нижчих старшин і підстаршин в найкращому порядку та задержанням повної дисципліни аж до самого Волівця (не Волового) на Закарпатській Україні, з-під Мостиськ відступали з боями по всіх військових приписах — попри Самбір, ч е р е з Дрогобич, Стрий аж до села Грабівця, Калуського повіту, де щойно перший раз з'явив с я пполк. Федорович, щоб перебрати команду групи замість полковника Шепеля, який був командантом II-ої групи до того часу.

Невірним є твердження п. Куропася, що біля Долини група перейшла Дністер, бо група не йшла попри Долину і в Долині, ані коло неї не пливе Дністер, але невеличкий потік Сівка. Навіть коло Самбора, де дійсно пливе Дністер, ми не мали нагоди бачити його, бо польський наступ прийшлося нам здержувати над р і ч к о ю Стрвяж. — Відступаючи в напрямі Станиславова, зайшли ми почерез Стрий і село Нежухів аж до сіл Сливки і Ясень Калуського повіту, де мали наказ на правім березі річки Лімниці окопатися і здержувати наступ армії Галєра.

Та не довелося окопуватися, бо наші курінні дізнались, що від Коломиї і Надвірної посуваються проти нас румуни. Отже зарядили відворот в напрямі Осмолоди. Я особисто отримав наказ від мого курінного чимскорше їхати конем наперед, щоб знайти село Грабовець, знайти в нім квартири для ночівлі частин групи і негайно вернутися зі звітом.

І так під час моєї кінної їзди полями в пошукуванні села Грабівця, а може Грабівки, нарешті в'їхав я вузьким прогоном в село, де зараз при першій крайній хаті побачив я сидячого на призьбі сильно збудованого, старшого вже і добре посивілого старшину з австрійськими відзнаками підполковника. Весь час їхав я скорим трапом. Побачивши мене, підполковник піднявся з призьби на весь свій високий ріст, заступив мені дорогу і промовив: „Чому ж ви так гоните бідного коня?" Я поздоровив його і сказав, що маю наказ знайти Грабовець і квартири для ночівлі маршуючої за мною групи і негайно вертатись зі звітом. Підполковник прийняв це за оправдання моєї скорої їзди, казав мені коло нього спочити і став розповідати, що він вже довго шукає тої II-ої групи тут в цій закутині, щоб обняти, згл. перебрати команду над нею.

Так отже щойно там і тоді дізнався я, що нашого дотеперішнього команданта полк. Шепеля вже нема з нами. Чому це так сталося і куди подівся полк. Шепель, мені донині невідомо, а розпитувати підполковника я очевидно не важився.

Поки ми скінчили розмову, небаром побачили ми недалеко вже до села передні частини нашої групи, а потім і всю групу. Підполковник показав рукою: За мною! — і попровадив цілу групу на середину села, куди на широкому майдані замаршували всі частини групи. Тоді полковник представився всім голосно і заявив, що перебирає команду. Він висказав з н а м е нні слова, що ще й нині дзвенять мені в ушах:

„Тепер видите, що лишилося нам тільки які два морґи України. Далі нема куди відступати. Отже нам так, як серби казали, коли Австрія зайняла була всю їх країну: „Нема Сербії, то не треба сербів. Бо як не оборонимо своєї землі і так неславно повернемося домів, то, як поумремо, наші потомки вийдуть на цвинтарі, розкопають наші гроби і скажуть до нас:

Ану, гераус кості із гробів до фоси, бо не вартуєте тут лежати".

Цих кілька щирих простих слів полковника Федоровича зробили на всіх нас дуже глибоке враження, бо всі ми зрозуміли, що перед нами щира українська душа. З того часу і опісля вже в Українській бриґаді, на Судетах в Чехії всі полковника дуже любили й поважали.

П. Ст. Куропась в дальшому марші заводить нас десь під гору Попадю, де по його словам II-га група з кінцем травня мала в сніґу ночувати. Це для мене щось зовсім нове. Під час нашого відвороту в напрямі Осмолоди ні під Попадею, ні на горі „Попадя" наша група не була. Може п. Куропась відступав з іншою якоюсь частиною, яка туди йшла.

Далі п. Куропась пише: „Над вечір дійшли ми до „Осмагоди". Припускаю, що це помилково так названо Осмолоду, бо „Осмагоди" взагалі нема в Галичині. Але, коли в дальшому тягу п. Куропась згадує, що „з нами йшов також д-р Кирило Трильовський", так тоді виходить, що п. Куропась таки з нашою групою маршував, бо фактично з нами йшов також відомий д-р Кирило Трильовський, спочатку пішки, а згодом хтось пожалів струдженого і посадили його на коня. Правдою є, що він під час короткого відпочинку на одній обочі сказав до нас промову, але не того змісту, що п. Куропась наводить, але навів причини нашої програ: „Від учора я знаю, де лежить причина нашої програ, я чув, як вчора наші стрільці, співаючи наш гимн, затягнули при словах „запануєм і ми браття..." так високо, як це щойно при „душу і тіло ми положим" має бути. А звісно, нарід, що ще не вміє свого гимну, не заслуговує на самостійність!"...

Ніхто цього поважно не брав, одначе знайшовся загально дуже люблений палкий четар Василь Лях, що не видержав і з місця відпалив д-рові Трильовському так: „А я вам скажу, що ми тому програли, бо мали таких дурних міністрів, як ви..."

З Осмолоди група маршувала щораз вище, піднімаючися в гори Карпати, а по дорозі хлопці закопували то скоростріли, то амуніцію, бо важко їм було вже двигати ті речі безпотрібно знеможеним двотижневим, безперебійним відступом - маршем. На самій границі, що сотки літ відділяла так зв. Угорську Русь від Галичини, в смерековім (не сосновім) лісі застав нас вечір і впав наказ тут таки готовитися до ночівлі на землі. Але це не була „Попадя". Четар Лях виліз на високу купу каміння, що він її прийняв за давній граничний знак, і став в імені всіх нас прощати нашу галицьку рідну землю.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Ярослав Стахів сконструював підводну лябораторію „НЕМО"

Д-р Ярослав Стахів з моделем водної лябораторії „НЕМО".

Фріпорт, Багамські острови. — Дня 10 травня тут відбудеться церемонія підводного хрещення унікального винаходу — сферичної, кулеподібної підводної капсулі-лябораторії на дві особи, під назвою „НЕМО", що є абревіятрою англійської назви "Naval Experimental Manned Observatory". Підводну лябораторію „НЕМО", яку вже багато разів випробовувано в діючих зменшених моделях, і яка виявила надзвичайні властивості, запроєктував ще в 1964 р. молодий український інженер д-р Ярослав Стахів, син відомого громадського діяча і автора д-ра Матвія і Франки Стахових із Скрентону, Па. Він працює інженером і експертом при Морській Інженерній Цивільній Лябораторії в Порт Гуенемі, Кал., що головно випробовує новий синтетичний матеріял акрилік. З цього матеріялу інж. д-р Ярослав Стахів сконструював велику прозору кулю на дві особи, з керівним пультом, яка дасть змогу виконувати не лише спостереження на глибині 600 стіп, а й багато інших робіт, включно з допомогою для водолазів на тій та ще більших глибинах. Встановлена на пересувні самоходи, підводна лябораторія „НЕМО" може виконувати дуже багато різноманітних завдань: проривати під водою дно, збирати зразки порід і рослин, перевозити на великих глибинах вантажі під час підводного будівництва тощо. „НЕМО" може бути встановлена і на плавниках.

Лябораторія „НЕМО" має 66 цалів у діяметрі, її випродукувано в Лос Анджелесі, в Сведовінк, при співпраці з Савтвест Рісерч Інститутом в Ст. Антоніо в Тексасі. Винайдена і сконструйована д-ром Я. Стаховим підводна лябораторія-сфера пройшла вже багато випробувань, що тривали від 15 хв. до 24-ох годин і, хоч розрахована на глибину в 600 стіп, витримала тиск води на глибині понад 2,000 стіп. Інж. д-р Ярослав Стахів, який має наукові звання з механіки й інженерства, раніше винайшов торпедну капсулю та прилад для симуляції водного тиску в океані, ще коли він впродовж п'ятьох років студіював у Пен Стейт Університеті. Хоча йому лише 38 років, він уже опублікував 15 важливих технічних звітів і 35 статтей з технічної ділянки. Д-р Ярослав Стахів є членом багатьох американських інженерно-технічних установ і товариств, одружений, має двох дітей і любить у вільний час займатись археологією.

ЧИСЛО ЗАМОВЛЕНЬ НА ТОВАРИ ТРИВКОЇ ВАРТОСТИ ЗМЕНШУЄТЬСЯ

Вашингтон. — Департамент Торгівлі стверджує, що число замовлень на товари тривкої вартости в березні цього року зменшилося на 600 мільйонів долярів і становило 29.1 більйона долярів. Цікаве, що в лютому число замовлень на товари тривкої вартости було дещо збільшилося.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК

В неділю 26-го квітня ц.р. повернувся з подорожі до Баня Луки президент ЗУАДК д-р Володимир Галан та вважає конечним подати до відома усіх організацій та осіб, занятих працею рятування українців в Баня Луці й околиці, потерпілих від землетрусу, що:

(1) За порозумінням і згодою Громадського Комітету в Баня Луці та Архиєпископа Г. Букатка — вся допомогова акція для українців в Югославії мусить бути скоординована через ЗУАДКомітет, як визнану міжнародну допомогову організацію.

(2) Дотеперішня допомога ЗУАДК — висилка понад 200,000 фунтів одягу і ліків вартости понад 26,000 долярів — здобула загальне признання і подяку, як це висловлено президентові ЗУАДК д-рові Володимирові Галанові:

(а) на двогодинній розмові з членами Міської Управи м. Баня Луки і нашого Громадського Комітету 23-го квітня, а саме: Явор Томіслав, д-р М. Феркович, М. Алігібович (Червоний Хрест), проф. Іван Пецух, о. Ст. Питко та п'ять членів місцевої Управи і Допомогового Комітету;

(б) з посадником Прявора Бранком Савичем, його заступником Йоваром Клокічем, о. Алек. Беляком та з другими членами Міської Управи;

(в) в розмові з міністром здоров'я і суспільної опіки д-ром М. Георгієвським 24-го квітня та з амбасадором ЗСА В. Леонгартом в Белграді.

(3) Червоний Хрест в Баня Луці рішив дати приміщення для Представника ЗУАДК та технічне устаткування, а европейського директора ЗУАДК обрано членом Допомогового Комітету м. Баня Луки. Комітет очолює проф. І. Пецух. Всі вислані з Америки і Канади речі прийшли до Югославії в доброму стані і їх розділено між українськими родинами, а медикаменти держать як цінну резерву для шпиталів.

(4) Багато індивідуальних пачок повернено до ЗСА, з огляду на потребу плачення мита і брак транспорту. Речі вислані через ЗУАДК будуть і на майбутнє звільнені від усіх даний і оплат. Тому загальні бажання є, щоб усю допомогу в одягах і грошах слати виключно через ЗУАДКомітет:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa. 19141

Пожертви на відбудову церков повинні бути окремо зазначені „жертва на відбудову церков".

(5) В найближчому часі від'їде від імені ЗУАДК інженер-архітект для намічення пляну відбудови українських шкіл і дитячого табору в Пряворівській школі — Девятині та Лішні.

(6) Управа м. Баня Луки висловила прохання прислати там нашого лікаря, який на місці пізнав би медичні потреби, зокрема потребу лікарського амбулянсу для Пряври та Лішні, та скоординувати медичну допомогу з організації CARE, в якій президент ЗУАДК є членом дирекції, а яка то організація має окремий медичний відділ.

(7) Прохаємо українську пресу передрукувати це повідомлення та щоб усі організації скоординували свою працю при ЗУАДК і слали свої пожертви на його адресу.

Збори Екзекутиви і Директорів ЗУАДК та Координаційної Ради Суспільної Служби скликається на суботу, 2-го травня о год. 10-ій рано в домі ЗУАДК у Філядельфії, де приявність усіх директорів є обов'язкова.

ДИРЕКЦІЯ ЗУАДК

Інфляція сповільнює темп збільшення, але товари дорожчають

Вашингтон. — Департамент Праці стверджує, що в березні індекс цін збільшився на 0.4 відсотка і становив 133.2 в порівнянні з цінами в роках 1957-1959, коли він виносив 100. Але асистент комісара сатистики Джоел Попкін підкреслює той факт, що відсоток збільшення коштів прожитку в березні був менший від збільшення в лютому (0.5 відсотка) і в січні (0.6 відсотка). Та в районі Великого Ню Йорку індекс цін в березні збільшився аж на 0.7 відсотка, а в лютому збільшення становило 0.8 відсотка. На збільшення коштів прожитку в березні мали вплив такі факти: 1. Збільшення відсотків від морґеджів та 2. Збільшення коштів на лікарську опіку. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер уважає підбадьорливим той факт, що темп збільшення в березні зменшився. Але він заявив, що Білий Дім бажає, щоб ціни на товари і за виконану працю не збільшувалися.

Збори Братства св. Василія Великого, Відділ 364 УНС в Клівленді

Річні збори відбулися 1-го січня 1970. Перед зборами о. Іван Оришкевич відправив панахиду за померлих членів.

На зборах голова п. Вас. Бреадун попросив членів встати і віддати честь хвилинною мовчанкою померлим членам. Інж. Іван Кореневич прочитав протокол з річного в 1969 р. засідання. Фінанс. секретар Володимир Владика звітував про приходи і розходи. Касиром був Михайло Вентій.

Контролери, Йосиф Красно і Євстахій Макарик знайшли книжки в порядку. Наше Братство допомагає хорим членам, уділює допомогу потребуючим інституціям. Вислано до Риму на Катедру св. Софії $300, вислано тисячу дол. на українознавство при Гарвардськім університеті. Вислано до Риму на Церкву в потребі — 1000. долярів. Вислано до Югославії потерпілим від землетрусу — 100 долярів. По звітованню уділено абсолюторію уступаючій Управі, та вибрано нову Управу на рік 1970: Гр. Кукіз почесний голова, Вас. Брездун — предсідник, Марія Кукіз — заступниця, Володимир Владика — фін. секретар, Ст. Павлишин — заступник, Михайло Вентій — касир, Петро Данилевич — заст., Ольга Кукіз-Бик — рек. секретар. Контроля: Йосип Красно, Євстахій Макарик і інж. Ів. Кореневич.

Другі збори відбулися 8-го лютого 1970 і вибрано делеґатів на 27-му Конвенцію УНС: Василя Брездуна і Ольгу Кукіз-Бик.

Місячні збори відбуваються щодругої неділі в місяці в другій годині по полудні в церковній залі.

Проєкти були такі: Старші члени домагаються, щоби хвальна Конвенція могла дати якусь полегшу тим членам, що вже свої грамоти попереплачували кілька разів. Молодь має діставати англомовну сторінку „Свободи", вона багато з того скористає.

Управа 364 Відд. УНС.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВП. В. Н., Торонто: Віршуєте: „Танці, спів, і музика — це мистецтво всіх націй, це дух, молитва і спорт, і гарт людських функцій". Радимо змінити „функції" на „фундації", бо хоча сенсу і тоді не буде, але буде бодай рим.

ВП. М. Б., Блумінґтон: Дякуємо за листа і надіслане. Для інформації повторюємо те, що вже на цьому місці виясню вали: „Свобода" воліла б не друкувати матеріялів, копії яких висилаються рівночасно до інших газет. „Свобода" має хронічні залеглості у використовуванні ориґінальних матеріялів. Було б несправедливо займати місце матеріялами, які надруковані в іншій газеті. Можливо, що цим разом зробимо виїмок, але це справді виїмок.

ВП. М. Б., Чикаґо: Дякуємо за „Еволюцію природи", себто за статтю на цю тему. Маємо тільки деяке побоювання, що надрукувавши цю статтю, започаткуємо дискусію про початок світу і забудемо про те, що тепер актуальне.

Ш. Р. Л., Клівленд: Дякуємо за листа - голос „Куди дорога?" Листа, згідно з Вашим бажанням, пересилаємо д-рові Б. Олесницькому.

ВП. д-р С. О., Атени: Дякуємо за переслані вірші з Румунії. Можливо, що при нагоді дещо використаємо, якщо не про блоху, то про вино.

БУЛО ІНАКШЕ, А НЕ ТАК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Рано вранці стали ми маршувати далі тим лісом, і часом здавалося нам, що ліс ніколи не скінчиться та, Бог-зна, чи ми вже колись побачимо якусь людську оселю. Все ж таки цей марш не тривав „три дні", як пише п. Куропась, бо вже під вечір вийшли ми на чисте поле і стали прямувати в сторону найближчої залізничої стації — вславши наперед себе кількох старшин, як делеґатів від групи. Вони мали зголосити команді двірця наближення військової частини УГА та просити про захист.

Більше ми вже в ніякому Студеному селі не ночували, бо вечором прибули ми на залізничу станцію „Воловець", на шляху Лавочне-Мукачево, де наступило зложення зброї з тим, що старшинам дозволено задержати прибічну зброю. Зброю, амуніцію, вози й коні зібрали ми перед чеським сотником, що за Австрії служив в Станиславові у 58-ім полку, який переважно складався з українців. Називався цей сотник Олесінський і в час І-ої війни був на італ. фронті комендантом старшинського курсу в містечку Сант Джорджо, де між іншими і я відбував той курс. З того часу не минуло було більше як півтора року, то ж, звичайно, ми відразу себе розпізнали і сердечно привіталися, як старі знайомі.

Але п. Куропась в своїм спомині пише зовсім хибно, що ІІ-га група маршувала до залізничої стації „Волове". Ця місцевість є недалеко Густу і вона не має залізничої стації, а з Густу доїжджається туди автобусами. Дуже сумніваюся, чи й сьогодні у „Воловім" є залізнича стація, бо москалі напевно не збудували ще залізничого получення ні з Густом, ні з Волівцем. Це доволі далека віддаль з Волівця до Волового, бо я сам у 1927-ім році їхав з Волового до Волівця автобусом, — коли вертався до Галичини із ЧСР. Пан Куропась пояснює, що „Волове" в мадярській мові називається „Волоє", а насправді по-мадярськи Волове це „Икермези", бо „икер" значить „віл" по-мадярськи. Так отже не у Воловім, але у Волівці здали ми зброю, коні і вози, і також у тому Волівці завагонували нас пізнього того вечора і повезли на Захід. Ми не знали куди, бо ніхто з нас не питав про те. Щойно 6-го червня 1919-го року побачили ми, що висідаємо в містечку Дойч-'абель, яке почеськи називається „Немецке Яблонне", в чудових Судетах. Там залишилися в доброму ще стані дерев'яні бараки, де Австрія під час війни держала російських полонених. Нас завели до цих бараків.

Це правда, що це був час революції Белі Куна в Мадярщині, але ж сам пан Куропась признає в своїм споміні, що в часі переїзду через Шаторал-Уйгелі влади Белі Куна там ще не було, тому не мав кому пполк. Федорович грозити, що вживе зброї, якщо не дадуть нам їсти. Треба признати, що чеська влада тоді чемно і гонорово повелася з тим нашим військовим транспортом. Для старшин навіть улаштували обід по дорозі в І-ій клясі на залізн. двірці. Це тому, як ми вже опісля зрозуміли, що чехи були в конфлікті з поляками із-за Тешинської землі включно та мали надію, що ми, українці, поможемо їм в цьому спорі.

На закінчення не скажу, як п. Ст. Куропась, що „так воно було, а не інакше", але покликуюся на цих двох старших за мене, старшин, що є тут, недалеко в ЗСА, які брали участь у тому поході. Слід ще зазначити, що те „Волове" чехи перезвали урядово на „Воловоє", бо чехи завсіди на Підкарп. Україні переінакшували все на московський лад, аби не по народньому. Тепер дістали за ту вірність нагороду від москалів.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЄ, ЩО АМЕРИКАНЦІ бажають мати в Найвищому Суді ЗСА консервативних, а не ліберальних суддів. Опитування переводила аґенція д-ра Геллупа в Принстоні, Н. Дж., яка ствердила, що 49 відсотків опитуваних хоче, щоб Президент іменував консервативних суддів до Найвищого Суду ЗСА, а 27 відсотків є за те, щоб в Найвищому Суді були ліберальні судді. Останні опитування переводили між 3 і 5 квітня.

У Стемфорді відбудеться індивідуальна виставка мистецьких праць Ярослави Сурмач

Стемфорд, Конн. — У залі коледжу св. Василія Великого відкриється 3 травня виставка мистецьких праць пані Ярослави Сурмач, яка останнім часом спеціялізується в "reverse painting" — старовинній техніці багатокольорового малярства спершу на склі. У неділю 3-го травня, о 1-й г. на відкритті буде присутня мисткиня, яка продемонструє і розповість про цю цікаву й складну техніку, що дає змогу використовувати повну гаму кольорів. Хоча народжена в Ню Йорку, Ярослава Сурмач виростала в українській атмосфері вдома та у відомій крамниці „Сурма", що вже десятиліттями є одним із культурних центрів українського життя. Вона студіювала у відомій Купер Юніон, викладала в Мангеттенсвіл коледжі та була мистецьким редактором журналу для дітей. П-і Я. Сурмач є вдовою по соціологові С. Врайтові Міллс й живе із своїм 9-літнім сином Миколою в повіті Рокленд, Н.Й. Між українським громадянством вона найбільше відома, як талановита авторка серії барвистих картин на українські народні теми. Одну з її таких українських сцен видала поштівкою організація ЮНІСЕФ, як Різдвяну картку, для допомоги убогим дітям. Дотепер Ярослава Сурмач ілюструвала 10 видань для дітей для американських видавництв, а тепер є в друці і її перша книжка для дітей, англійською мовою. Виставка в Стемфорді, що триватиме до 17-го травня, це вже її восьма індивідуальна виставка.

Відбулися Загальні Збори Нюйоркського Відділу ТУІА

(Закінчення зі стор 1-ої)

ко очолив у фірмі Boeing Corporation конструкційну групу, що вивчала проєкти літаків вертикального старту, а тепер працює у фірмі Fairchild-Hiller в ділянці швидких гелікоптерів (вертолетів). Ю. Гончаренко є членом Американського Інституту Аеронавтики та Астронавтики, Асоціяції Американських Повітряних Сил, Американського Товариства по Гелікоптерам. Наскільки дозволяє час, Ю. Гончаренко приймає участь в громадській роботі, він між іншим є співпрацівником неперіодичного видання „Державницька Думка" та членом Східньо-Европейського Інституту ім. В. Липинського. Статті Ю. Гончаренка на технічні та громадські теми друкувались в „Америці" та „Державницькій Думці". На згаданих Зборах Відділу ТУІА Ю. Гончаренко накреслив плян діяльности Відділу на чергову каденцію. Праця її буде у двох напрямках: (1) діяльність пов'язана із влаштовуванням технічних доповідей, сходин членів Відділу та товариських зустрічей, і (2) включення членів Відділу в програми типу індустріяльно-технічної ініціятиви, можливості участи в яких у ЗСА є практично необмежені, але ще якслід невикористані нашими технічними силами. Окрема Комісія, що її очолив Яр. Терлецький, випрацює вже в найближчому часі відносні рекомендації та напрямні.

80 відсотків професорів проти заворушень в академічних школах

Ню Йорк, Н. Й. — Комісія в справах високої освіти при Фундації Карнеґі перевела опитування між 60,447 професорів університетів і коледжів і ствердила, що аж 80 відсотків опитуваних заявилися проти насильних студентських заворушень на терені академічних шкіл. Ці професори в більшості є лібералами, але в справі університетських заворушень вони виявилися консерватистами, бо на власні очі побачили, що демонстрації войовничих лівих студентів — це загроза для університетської свободи. 76 відсотків професорів заявили, що треба б викидати з університетів тих студентів, які не допускають до нормальної праці в академічних школах. Професор Еверетт С. Лед, який аналізував всі відповіді професорів, ствердив, що професори академічних шкіл є набагато ліберальніші від загалу американського населення, але коли йде справа про університети, то університетські професори є консервативніші від загалу американців. Політично 41.5 відсотка професорів — це лібералі, 5,5 відсотка „ліві", 30 відсотків як помірковані, 22.2 відсотка як консервативні і 2.2 відсотка як „праві консервативні".

Нюйоркські студенти установили літню програму в Европі 1970 року

Нюйоркська Студентська громада повідомляє, що цього літа вона спонзорує програму в Европі для українських студентів, котра складатиметься з трьох частин. Метою цієї програми — запізнати українських студентів з українською громадою в Европі. Кожний студент запрошений брати участь в цій програмі і може вибирати будь-яку частину тієї програми.

Перша частина є лет до Европи. УСГ Ню Йорку винаймила літака-джета, котрий вилітає з Ню Йорку 24 червня до Амстердаму і вертається назад до Ню Йорку 7-го вересня. Студенти можуть користати з цього лету за $230, і самі мандрувати по Европі ціле літо. Заплату за літак треба вислати не пізніше, як 1 травня 1970.

Друга частина програми — студентська подорож до Баня Луки в Юґославії. Студенти візьмуть участь в літньому таборуванні української молоді в Баня Луці і будуть помагати українській молоді з Юґославії відбудувати місто Баня Луку, котре було знищене землетрусом. Прогулька до Юґославії відбудеться в липні.

Третя частина літньої програми — це двотижнева прогулька на Україну. Студенти з'їдуться в Мюнхені 25 липня і з перестанками в Празі і Пряшеві поїдуть на Україну. На Україні студенти відвідають головні міста і історичні пам'ятники, разом із поїздкою по Дніпрі до могили Тараса Шевченка в Каневі. Тура на Україну закінчається у Відні. Кошти прогульки на Україну виносять $255, в тому числі харч, мешкання і перевіз. Студенти зацікавлені в подорожі на Україну повинні відразу написати листа до Нюйоркської Студентської Громади, щоб забезпечити собі місце і відповідні візи.

Докладніші інформації про літню програму в Европі 1970 року можна одержати від: NYC Ukrainian Student Hromada, Ukrainian National Home, 140-142 Second Avenue, New York City, N.Y. 10003.

КЕЛЬНЕРКА НА СОВЄТСЬКОМУ КОРАБЛІ вибрала свободу. 25-річна латвійка Діяна Палена працювала як кельнерка на совєтському кораблі - тралері і нагло занедужала так, що треба було її перевезти до американського шпиталю на Стетен Айленді, Н. Й. Десять днів пізніше до шпиталю зголосилися представники совєтської дипломатичної місії в Ню Йорку, щоб перевезти її до приватного шпиталю. Та кельнерка заявила, що вона не хоче вертатися на совєтський корабель, бо пізнала вільне життя в Америці і просить про право азилю в ЗСА. Пані Діяна Палена почувається добре. Представники Іміґраційного і Натуралізаційного Уряду відвідали її в шпиталі, але не склали жадної заяви про її просьбу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ 1970 р.

ЧИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла ч. 220 о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Проситься вирівняти вкладки та прийти обов'язково на ці передконвенційні збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ТРАВНЯ 1970 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі, 2376 Грилінґ. — М. Вориськевич, рекр. секр.

У Москві помер провідник комуністичної партії Арґентини

До вже досить довгого списку померлих у Москві під час відвідин, лікування і на операційних столах відомих діячів закордонних комуністичних партій долучився 18-го квітня провідник комуністичної партії Арґентини Вікторіо Кодовілья. Московські газети, в тім і „Комсомольська Правда" з 18 квітня сповістили, що його поховано під звуки комунопартійного „Інтернаціонал" на Новодівицькому цвинтарі, в присутності представників закордонних комуністичних партій і кількох працівників комуністичної партії СССР, третьорядного значення. Газети прославляють того комуністичного ватажка за пропаганду комунізму в країнах Південної Америки та за „вічну дружбу з СССР". Чого і за яких обставин помер Кодовілья — не відомо. На похоронах був генеральний секретар ЦК комуністичної партії Арґентини Херонімо Альвaресу.

СХІДНЬО - НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ПРИМУСИЛИ приземлитись на території Східньої Німеччини невеликий літак, який віз п'ятеро хворих на коклюш дітей до шпиталю і збився з дороги в прикордонній смузі двох частин поділеної Німеччини. Через два дні німецькі комуністи звільнили дітей, відіславши їх автом до шпиталю, але затримали літак і двох дорослих осіб, що товаришили дітям.

ТАРЗАН, Ч. 6356. Тарзан з'ясовує трагедію дунів

Наша проблема, медсестро Наомі, це племінна епідемія! Ці дуни смертельно хворі недугою, яку вождь Меду називає хробаками „І-Ї" — з затрусною водою і мухами тсе-тсе!

Ти радше вернися до Момбузі!

Не будь смішним, — власне завдяки епідеміям я є в Африці! Давай братися до діла!

Постав ляборaторійне шатро і моє шатро й кухню по одному боці поля, а велике шатро для сотника Дикого Кота й Тарзана по другому боці!